

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang XXX nr 4 – 2012
Afgiftekantoor Turnhout 1
www.taxandriavzw.be

België – Belgique
P.B.
2300 Turnhout 1
8/4722
P708501

Taxandria Nieuws

*Ledenblad van Taxandria,
Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige
Kring van de Antwerpse Kempen v.z.w.*

Woord vooraf

Beste Taxandrialid

Wie denkt dat bij het einde van het cultuurjaar Turnhout 2012 alle cultuurhistorische activiteiten in de regio Turnhout ophouden, is er ver naast. De laatste weken van dit jaar plant Taxandria nog drie activiteiten: een herfstuitstap naar Maastricht, een lezing over het werk en leven van Renier Snieders en een slotlezing over het Vlaams Nationaal Verbond in de Kempen door prof. dr. Bruno De Wever.

Het succes van de herfstuitstap van vorig jaar naar Mechelen zindert nog na in de vloed aan reacties voor de uitstap dit jaar. Inschrijven kan dus jammer genoeg niet meer. Volgend jaar is er een nieuwe kans.

Ook de herdenking van 200 jaar Renier Snieders vraagt een extra woordje uitleg. Meerdere Turnhoutse verenigingen en stadsdiensten hebben uitzonderlijk de hoofden bij elkaar gestoken om een evenwichtig programma op te stellen. Voor een gedetailleerd overzicht verwijs ik naar p. 4 tot en met 7 in deze nieuwsbrief. Let op: de locatie van onze lezing op 22 november is het auditorium van het Heilig Graf aan het Patersplein en niet de zolder van het Taxandriamuseum. Op onze website www.taxandriavzw.be vindt u extra info over Snieders en de activiteiten.

Terugkijkend naar de voorbije weken, mogen we tevreden zijn over de kwaliteit van en de ruime opkomst bij de lezing van Harry de Kok en zeker ook bij de unieke wandeling op zoek naar de Turnhoutervoorde. Misschien kunnen we opnieuw aanknopen bij een oude traditie om jaarlijks een historische wandeling te organiseren.

Ondertussen kijken we al over het muurtje naar 2013. In de volgende nieuwsbrief zal u een uitgebreid jaarprogramma vinden. We horen het wel, mocht u suggesties hebben.

Bert Hendrickx
voorzitter

Herfstuitstap naar Maastricht op zaterdag 17 november 2012

Ook dit najaar hebben onze *reisleiders* Gib Van der Celen en Luc Deckx een cultuurhistorische uitstap uitgewerkt. Op zaterdag 17 november gaat Taxandria naar Maastricht.

De inschrijvingen gingen zeer snel, zodat alle plaatsen op de bus ingenomen zijn.

Het volgende goed gevulde programma wordt voorzien:

7.45 u	<i>Vertrek aan het Boomgaardplein</i>
9.30 u	<i>Aankomst in Maastricht. We starten met koffie en vlaai in de Brasserie Bonhomme.</i>
10.15 u	<i>Afspraak met de VVV-gidsen voor een wandeling in het historisch centrum én een bezoek aan de Derlonkelder met zijn archeologische opgravingen. (ca. 2 uur)</i>
12.15 u	<i>Lunch in het Eetcafé Minckelers op de Markt</i> - Soep van de dag - Kipfilet met surprisesaus, frietjes en gemengde salade (KEUZE A) - Of Schnitzel met champignonroomsaus, frietjes en gemengde salade (KEUZE B) - Koffie of thee

De keuze van het hoofdgerecht moet 1 week op voorhand worden doorgegeven. Dranken zijn inbegrepen.

13.45 u	<i>Rondleiding in de schatkamer van de Sint Servaas Basiliek.</i>
15.30 u	<i>Rondleiding door het Noordelijke gangenstelsel van de Sint-Pietersberg.</i>
16.30 u	<i>Drink in het Chalet Bergrust. (niet inbegrepen)</i>
17.00 u	<i>Vertrek naar Turnhout</i>
18.30 u	<i>Vermoedelijke aankomst in Turnhout</i>

Deze trip wordt u aangeboden voor de prijs van 65 Euro all-in, behalve de drank in Chalet Bergrust.

LET OP:

- De temperatuur in de grotten is 10 tot 11 graden Celsius. Een warme jas of trui en stevig schoeisel zijn aan te bevelen.
- Graag bij het inschrijven vermelden voor welk hoofdgerecht je kiest.

Voor diegenen die ingeschreven zijn: mogen we rekenen op een onmiddellijke overschrijving van de deelnemersprijs van 65 Euro per persoon op rekeningnummer 230-0197250-69 of via BE 71 2300 1972 5069 en het BIC-adres GEBABEBB van Taxandria met vermelding "Maastricht" + aantal personen.

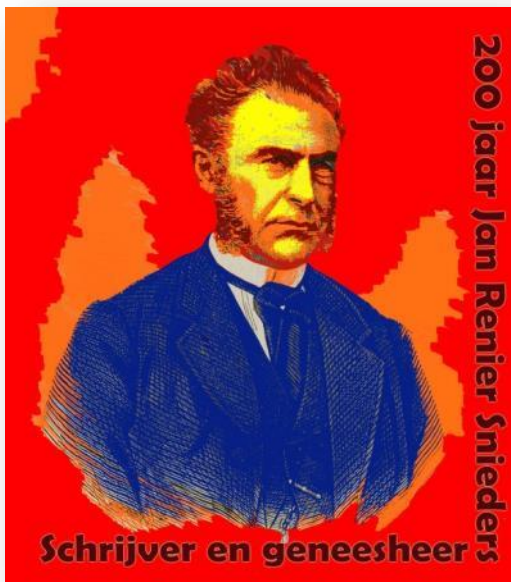

**Lezing door Gil Tack, Lin Meulenare en Manu Van der Aa op donderdag 22 november:
200 jaar Renier Snieders als schrijver en geneesheer**

Op donderdag 22 november om **20.00 uur**, zullen mevr. Gill Tack en mevr. Lin Meulenare, samen met dr. Manu Van der Aa een **lezing** houden in het Auditorium van het Heilig Graf, Paterstraat 26.

Let op: dit is een andere locatie dan voordien vermeld.

Om **19.30 uur** vindt een kort herdenkingsmoment plaats aan het **Sniedersmonument op het Patersplein**, vlak voor het klooster van het Heilig Graf in de Paterstraat. Hofpoorttheater Elckerlijc zorgt er voor een korte sfeerschepping rond Snieders.

De negentiende-eeuwse schrijver, Renier Snieders (1812-1888), had ook een dokterspraktijk in de Begijnen- en later in de Otterstraat in Turnhout. Op basis van zijn uitgebreid doktersarchief belichten Lin Meulenaere en Gil Tack de persoonlijkheid van deze geneesheer en de manier waarop hij de geneeskunde in Turnhout beoefende. Manu van der Aa spitst zich toe op het literaire leven van Snieders en geeft zijn visie op het oeuvre van deze eens zo populaire auteur. Hij zal daarbij aandacht besteden aan de literair-historische context, de receptie en de actualiteitswaarde van Snieders' werk.

Manu van der Aa (°Turnhout, 1964) promoveerde tot doctor in de Letteren aan de Rijksuniversiteit Groningen op een biografie van de dichteres Alice Nahon. Momenteel doceert hij Nederlandse literatuur aan de Université Libre de Bruxelles en werkt met een subsidie van het Vlaams Fonds voor de Letteren aan een biografie van Paul-Gustave van Hecke. Hij publiceert geregeld over literatuur in o.m. *Zacht Lawijd*, *Streven*, *Kunsttijdschrift Vlaanderen* en *De Morgen*.

Lin Meulenaere en Gil Tack hebben, na hun studies geschiedenis aan de universiteit van Gent, les gegeven in het secundair onderwijs. Beiden zijn geïnteresseerd in de beoefening van de geneeskunde in het verleden. Rita Dries, stadsgids in Turnhout, signaleerde hen de aanwezigheid van het doktersarchief van Renier Snieders in het stadsarchief van Turnhout. Het doornemen van zijn notities en verslagen was een boeiende, maar tijdrovende taak. De geschriften bleken immers overwegend kladversies te zijn.

Momenteel zijn de belangrijkste dossiers doorgenomen en kan bij de start van het Renier Sniedersjaar de dokter en de manier waarop hij de geneeskunde in Turnhout beoefende, worden belicht. Gil Tack is in Turnhout ook gids in het Meduceum en het Nationaal Museum van de Speelkaart en bestuurs- en redactielid van Het Bezemklokje, heemkundekring Turnhout.

Wil u op de hoogte blijven van alle andere activiteiten in het kader van de Sniedersherdenking. Ga dan zeker eens kijken naar <http://www.facebook.com/RenierSnieders>.

Deze lezing is een samenwerking met:

Andere activiteiten rond 200 jaar Renier Snieders als schrijver en geneesheer

Misschien heb je in de Turnhoutse straten al affiches zien hangen met een overzicht van de Sniedersactiviteiten.

Dinsdag 30 oktober was al er een korte persvoorstelling waar de verschillende initiatiefnemers aanwezig waren (zie foto).

Volgende activiteiten worden gepland:

Kempische nostalgie

In het teken van Turnhout 2012 en ter ere van de 200ste verjaardag van Renier Snieders laten spelers van Hofpoorttheater Elckerlyc het werk herleven van Kempische meesters Renier Snieders, Jozef Simons, Mil Flerackers en Jozef van Hoeck. Op 7 november om 19.00 uur, in de Watertoren, <http://www.elckerlijc.com/>

Turnhouts goud in de bibliotheek

De Turnhoutse bibliotheek heeft de Kempense meesters Renier Snieders, Jozef Simons en Emiel Flerackers opnieuw in huis gehaald. Een groot deel van hun oeuvre wordt onder de noemer 'Turnhouts Goud' weer aangeboden aan het lezende publiek.

Ter ere van zijn 200ste verjaardag stelt Bibliotheek Turnhout zowel manuscripten als memorabilia van Renier Snieders tentoon. Ze brengen zo leven en werk van de geneesheer-schrijver in beeld. Met dank aan het Turnhoutse stadsarchief en TRAM41 die de materialen uitlenen.

In november en december 2012, tijdens de openingsuren van de bib, joris.gielen@turnhout.be

Wandeling: Renier Snieders, een dokter te paard in Turnhout

De stadsgidsen vereren Snieders met een wandeling door het centrum van Turnhout langs zijn woning en zijn standbeeld. Tijdens de wandeling belichten de stadsgidsen de arme sloppen en steegjes van armoede en miserie.

Zondag 25 november om 14 uur, vertrek aan Toerisme Turnhout (Het Steentje op de Grote Markt)

[in-
fo@turnhoutsestadsgidsen.
be](mailto:info@turnhoutsestadsgidsen.be),

De lange nacht van het korte verhaal

Een literair initiatief waarbij de Warande en buurman bibliotheek de handen in elkaar slaan. Bekende auteurs lezen voor uit een selectie kortverhalen, waaronder Snieders. Met o.a. Manu Van der Aa, Vitalski

Wanneer: 15 december

Waar: [De Warande Turnhout](#), Warandestraat 42

Meer info: info@warande.be, +32 14 419494
www.warande.be

200 JAAR RENIER SNIEDERS
SCHRIJVER EN GENEESHEER

KEMPISCHE NOSTALGIE ROND TURNHOUTSE SCHRIJVERS
7 november om 19u, De Watertoren
www.elckerlijc.com

TURNHOUTS GOUD IN DE BIBLIOTHEEK
november en december 2012, Bibliotheek Turnhout
joris.gielen@turnhout.be

HERDENKING EN LEZING
donderdag 22 november om 19u30 én om 20u
Sniedersmonument op het Patersplein
Auditorium van het Heilig Graf, Paterstraat 26
www.taxandriavzw.be en www.hetbezemklokje.be

WANDELING: RENIER SNIEDERS, EEN DOKTER TE PAARD IN TURNHOUT
zondag 25 november
vertrek om 14u aan Toerisme Turnhout
info@turnhoutsestadsgidsen.be

DE LANGE NACHT VAN HET KORTVERHAAL
met o.a. RENIER SNIEDERS
15 december, De Warande Turnhout
info@warande.be

ALLE INFO: www.facebook.com/RenierSnieders

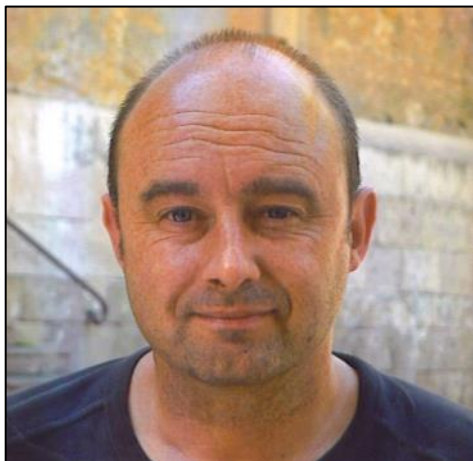
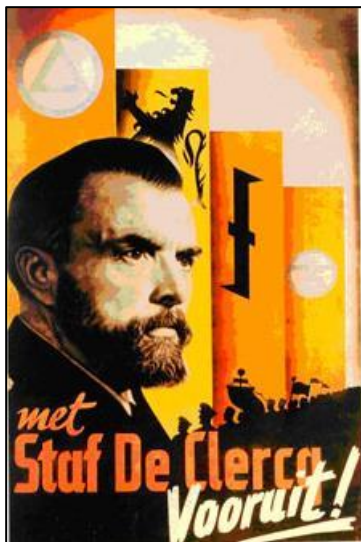
Logos: TAXANDRIA, Bib, Vriendenkring, De Warande Turnhout, Elckerlijc, Warande Turnhout, Warande Turnhout

Lezing door prof. dr. Bruno De Wever op woensdag 12 december:

Het Vlaams Nationaal Verbond in de Kempen in de jaren 1930 en de Tweede Wereldoorlog

Op woensdag 12 december om 20.00 uur zal prof. dr. Bruno De Wever een lezing houden in het Taxandriamuseum, Begijnenstraat 28.

De geschiedenis van het Vlaams-nationalisme tijdens het Interbellum kenmerkt zich door een ideologische strijd tussen democratie en Nieuwe Orde. De stichting van het Vlaams Nationaal Verbond (VNV) in 1933 was hierin een keerpunt. In de Antwerpse Kempen leek het democratisch Vlaams-nationalisme onder de leiding van Thomas Debacker met zijn Katholiek Vlaams Verbond (KVV) langer stand te houden dan elders in Vlaanderen. Dat was meer schijn dan werkelijkheid. Uiteindelijk werd het KVV door het VNV opgeslorpt en meegezogen in de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Bruno de Wever (°1960) is hoogleraar aan de Vakgroep Geschiedenis van de Universiteit Gent waar hij hedendaagse geschiedenis doceert. Hij is er tevens vakdidacticus geschiedenis. Hij publiceerde boeken en artikels over Belgische geschiedenis, Vlaamse beweging, het Vlaams-nationalisme en de Tweede Wereldoorlog, mondelinge geschiedenis, film en geschiedenis over o.m. Oostfron-

ters. Vlamingen in het Vlaams Legioen en de Waffen SS; Staf De Clercq (1989); Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde: het VNV 1933-1945; Gestemd verleden. Mondelinge geschiedenis als praktijk (2003); België tijdens de Tweede Wereldoorlog (2004); Gekleurd verleden. Familie in oorlog (2010). Hij is hoofdredacteur van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis en maakt deel uit van de redactie van Wetenschappelijke Tijdingen op het gebied van de geschiedenis van de Vlaamse Beweging.

Hendrik Elias, opvolger van Staf De Clercq spreekt te Turnhout.

Foto van Het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (Soma/Ceges) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php

Terugblik op de cultuurmarkt van 16 september

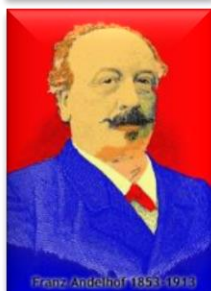
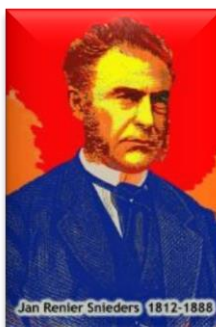
Onder een stralende hemel mochten we op zondag 16 september opnieuw heel wat leden en geïnteresseerden ontmoeten. Ons thema voor deze cultuurmarkt was geïnspireerd op de openmonumentdag van begin september: *Muziek, woord en beeld.*

Vriendelijke dank aan Cultuurcoördinatie voor de voortreffelijke organisatie!

Muziek, woord en beeld in de regio Turnhout Wie hoort bij welke kunst?

Jozef Schellekens, Jan Renier Snieders, Jozef Simons, Franz Andelhof, Sebastiaan Robson, Catharina Beersmans, Emiel Van Hemeldonck, Walter Van den Broeck, Albert Van Dyck, Jan Vaerten, zuster Maria-Jozefa, Marc Dex

Opening van de nieuwe leeszaal van het Turnhoutse stadsarchief

Op 6 oktober werd de nieuwe leeszaal van het stadsarchief opgesteld voor het grote publiek. Meer dan 200 bezoekers konden vaststellen dat de nieuwe ruimte baadt in het licht en alle faciliteiten heeft voor een aangenaam bezoek.

De nieuwe studiezaal omvat naast naslagwerken en de registers voor stamboomonderzoek, ook een uitgebreide handbibliotheek over de Kempen. Iedereen kan de boeken vrij inkijken. Pc's staan ter beschikking om gedigitaliseerde documenten en foto's te raadplegen en op elke zitplaats is het mogelijk om de eigen laptop in te pluggen. Fotokopiëren is eveneens mogelijk.

Tijdens de opendeurday demonstreerden de archiefmedewerkers en vrijwilligers de bookscanner, het opzoeken van informatie in de wetenschappelijke bibliotheek en het archief.

Daarnaast toonde een beperkt aantal verenigingen of instellingen hun werking: de Erfgoedcel Noorderkempen, Familiekunde Vlaanderen / afdeling Kempen en uiteraard... Taxandria.

Verslag historische wandeling naar de Turnhoutervoorde, zondag 7 oktober:

Op zondag 7 oktober organiseerde Taxandria samen met Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete een wandeling naar de historische locatie van de Turnhoutervoorde (zie artikel in de vorige nieuwsbrief). De wandeling ging van start even voorbij de brug over het kanaal te Ravels. De stralende oktoberzon zorgde voor een opkomst van een 35-tal geïnteresseerden. Op een aantal locaties was deskundige uitleg voorzien, zowel van historici van Taxandria als van landschapskundigen van het Regionaal Landschap. Na de expeditie in maart waren er nog enkele vraagtekens bij de plaatsing van de Turnhoutervoorde aan de “Laks” te Oosthoven. Onder meer de aanplanting van een mastbos volgens de achttiende-eeuwse bronnen langs de Aa was - gezien de vochtigheid - vreemd. Maar uit enkele kaarten uit die periode blijkt duidelijk dat dit bos wel degelijk werd aangeplant langs de Puttenbergvroeente, waar volgens vroegere bronnen de Turnhoutervoorde lag. Aan de Laks stond zelfs de geschreven pers de wandelaars op te wachten. Maar voor alle duidelijkheid: de Turnhoutervoorde is de oudste plaatsnaam van Turnhout en niet de plaats van de oudste nederzetting!

Verslag lezing door Harry de Kok op woensdag 17 oktober: De Nassau's en Turnhout, in relatie met de Brabanders, de Bourgondiërs, Habsburgers en Hohenzollern, 15de – 19de eeuw

Oud-stadsarchivaris Harry de Kok begon op de zolder van het Taxandriamuseum zijn uiteenzetting met te vertellen over een bezoek dat hij in 1991 samen met de toenmalige burgemeester, Richard Proost, bracht aan de Nieuwe Kerk in Amsterdam. Toen werd er namelijk een wapenbord ingehuldigd met de schilden van de plaatsen waar de Nassau's in rechte lijn heer of eigenaar zijn geweest. Turnhout is erbij: het is

er vertegenwoordigd met een zilveren wapenschild met blauwe paal. De Nassaus hadden veel titels in de Zuidelijke Nederlanden (denk maar aan Diest en Antwerpen), tot in Frankrijk toe.

Er was in onze stad zeker een oranjebeweging, een gevolg van een erg lange traditie die teruggaat tot de middeleeuwen. De heerlijkheid Turnhout kreeg gestalte in 1356. Van meet af was het kasteel erg belangrijk, maar de eigenaars waren er maar heel zelden aanwezig. Daarom stelden ze bestuurders aan die zich bezig hielden met de dagelijkse gang van zaken. Belangrijke functionarissen waren de kastelein, de schout en de rentmeester. Die kasteleins waren de eersten die een band hadden met de Nassau's, een van oorsprong Duitse familie die in 14de eeuw bezittingen wist te verwerven in de Nederlanden. In 1419 werd graaf Engelbrecht van Nassau, een telg van de zogenaamde Bredase Nassau's kastelein, een functie die bijna een eeuw lang in

het bezit van de familie zou blijven. Zo werd in 1470 Engelbert II van Nassau, kastelein. In 1477 werd zijn zoon Jan kastelein. Hij liet geen wettige kinderen na en benoemde Hendrik III van Nassau-Breda (1483-1538), een zoon van zijn broer, tot zijn erfgenaam. Hij was gehuwd met een telg van het geslacht Oranje. Hij was een oom van Willem van Oranje (1533-1584), de 'vader des Vaderlands'. Wellicht is deze nooit in Turnhout geweest, maar Willem had wel een Turnhoutse biechtvader toen hij nog katholiek was. Het ging meer bepaald om prior Megens van Corsendonk. Willem had drie zonen, die elk met Turnhout te maken hebben gehad.

Maurits (1567-1625) viel tijdens de Tachtigjarige Oorlog de Spanjaarden aan, wat resulteerde in de slag op de Tielenheide (zie gravure) op 24 januari 1597. In een Nederlands militair tijdschrift uit onze tijd noemde men de Staatse overwinning 'De zwaarste klap die ooit door de Nederlandse cavalerie is uitgedeeld'. De vaandels toen buitgemaakt op de Spanjaarden zijn later opgehangen in de Ridderzaal in Den Haag en berusten nu in het Legermuseum van Delft. Maurits heeft trouwens ook het Turnhoutse kasteel in puin laten schieten. Filips-Willem (1554-1618) werd opgevoed aan het Spaanse hof en is altijd katholiek gebleven. Hij erfde alle Nassause bezittingen in de Zuidelijke

Nieuwsbrief Taxandria 4, 2012

Nederlanden. Hij deed in 1614 in Turnhout een Blijde Intrede en bestelde toen kant bij de Turnhoutse begijntjes. Het is de eerste vermelding van kantproductie in onze stad. Frederik-Hendrik (1584-1647), de 'stedenbedwinger', wilde bij de vrede van Münster in 1648 Turnhout hebben en hij kreeg het toegewezen.

Maar Hendrik overleed vroegtijdig en Turnhout ging naar zijn echtgenote Amalia Van Solms (zie schilderij van Gerard van Honthorst). Ze moest wel beloven dat de stad katholiek zou blijven. In

1649 deed ze haar luisterrijke Blijde Intrede, waarbij ze verbleef in het Huis metten Toren. Haar schilderij hangt tegenwoordig in het kabinet van de burgemeester. Bijna elk jaar tot 1663 verbleef ze een poos op het kasteel. Ook vele familieleden en bekende gasten (onder andere schilder Jacob Jordaens) logeerden er. Ze bezocht Corsendonk, ging er jagen en liet het kasteel herstellen en fraai herinrichten. Voor haarzelf liet ze er een protestantse kapel inrichten. Ook liet ze – intussen verloren gegane – afbeeldingen van de stad vervaardigen. Haar wapen kwam boven de poort van het kasteel, intussen vervangen door het wapen van haar opvolgster Maria van Zimmeren (zie foto). Verklaringen voor haar veelvuldige aanwezigheden waren haar voorliefde voor de jacht en de Zuidelijke Nederlanden. Ook de jachtdeur van het Valkenhof – intussen in het bezit van het Taxandriamuseum – is in haar opdracht gemaakt. Ama-

lia overleed op 6 december 1675 en werd opgevolgd door Willem III, later ook koning van Engeland. Deze stierf echter in 1702 zonder kinderen, het vruchtgebruik van Turnhout ging toen naar zijn tante Maria van Zimmeren. Later kwam Turnhout in handen van de Pruisische Hohenzollern, de Nassau's bleven wel heren van Turnhout.

In de 19de eeuw verbleef koning Willem I in de stad omwille van het Ravels Kamp, een exercitieplaats van het Nederlandse leger. Hij verbleef toen in het torenhuis op de Markt van de familie Van Hal. Hij kreeg toen buikloop en verhiel nadien prefect Mesmaekers in de adelstand als dank voor de verzorging. In de Eerste Wereldoorlog bleef het Heilig Graf gespaard van inkwartierungen dankzij voorspraak van koningin Wilhelmina. Op 14 mei 1935 hadden koningin Wilhelmina en prinses Juliana een kort oponthoud in de stad. In 1992 kwam er een Nassaulaan en in 2002 woonde prins Constantijn in de stad een concert bij.

Tot hier het boeiend overzicht dat Harry de Kok gaf van een belangrijk stuk Turnhoutse geschiedenis.

Sam Van Clemen

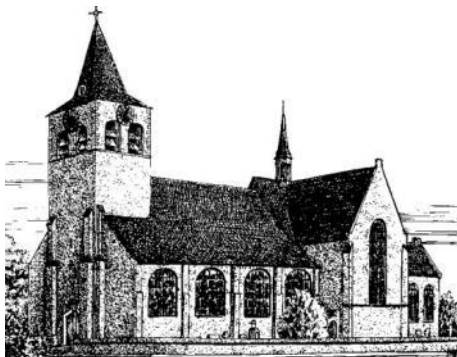

Even opfrissen: 25, 50, 75, 100, ... jaar geleden

- Op 27 november 1412, 600 jaar geleden, stond Elisabeth Van Görlitz, echtgenote van Antoon van Bourgondië, haar aandeel in de tienden van Korsendonk af aan het St. Pieterskapittel.
- In oktober 1487 kwam Maximiliaan van Oostenrijk opnieuw naar Turnhout. Op 17 oktober herbevestigde hij de vrije wekelijkse markt, twee vrije jaarmarkten en andere gunsten en vrijheden. Het waren geen nieuwe gunsten, maar enkel een bekrachtiging van de privilegiën die al op 18 april 1363 door Maria van Gelder werden goedgekeurd.

- 200 jaar geleden, in 1812, werd de begraafplaats rond de Sint-Bavokerk van Oud-Turnhout als voorlopige begraafplaats van Turnhout aangeduid.

- In hetzelfde jaar werd op 22 november Jan Renier Snieders in het Nederlandse dorpje Bladel geboren. Hij was één van de negen kinderen van herenboer en bierbrouwer Jan Theodoor Snieders. (zie verder in deze nieuwsbrief)
- Enkele weken later, op 8 december 1812 werd Andreas Jozef Vandenplas geboren. Hij was directeur van de stadstekenschool, leraar in de architectuur en stadsarchitect. Bovendien was hij tekenleraar aan het H. Grafinstituut en het Sint-Jozefcollege. Vier dagen later, op 12 december 1812 overleed Pieter Rochus, de eerste directeur van de Tekenacademie.

- In 1862 werd in opdracht van Jan Guillaume Dierckx en Josephina Frederica Dessauer (drukkerij Brepols) naar een ontwerp van architect A.J. Vande Plas op de hoek van de Grote Markt en het Papenstraatje een woonhuis met fabriek gebouwd, aansluitend bij de fabrieksvleugel die al op een briefhoofd van 1854 voorkomt.

Fotocollectie stadsarchief Turnhout nr. 04772-01

- In december 1912 en in het begin van 1913 werd de verlichting door gas merklijk uitgebreid. Er werden 56 nieuwe gaslantaarns geplaatst, de meesten in vervanging van vroegere petroleumlampen. De openbare verlichting bestaat thans uit 309 gaslantaarns en 14 petroleumlampen.
- Op 31 december 1912 telde Turnhout 24.239 inwoners: 11.922 mannen en 12.317 vrouwen. In 1912 stierven 412 Turnhoutenaars, waarvan 128 kinderen onder 1 jaar en 78 kinderen van 1 tot 10 jaar. Er waren 197 huwelijken en geen echtscheidingen.

- In 1937, 75 jaar geleden, koopt de familie Misonne het domein "Het Zwanen" met villa, park en vijver aan de Steenweg op Mol in Oud-Turnhout. Het oorspronkelijk landhuis in eclectische stijl opgetrokken door de familie Bruggeman (foto rechts) wordt ca. 1938 grondig verbouwd (huidig uitzicht, foto onder).

- Op 13 juni 1937 werd het Taxandriamuseum in de Mermansstraat heropend. Over de feestelijkheden bij de heropening kan u lezen op de volgende bladzijden.
- Op 31 december 1962 telde Turnhout 36.701 inwoners: 18.175 mannen en 18.526 vrouwen.

- De "woning Eynikel" in de Turnhoutse Steenbakkerslaan werd gebouwd in 1962 naar een ontwerp van het atelier Vanhout-Schellekens. Deze moderne woning van één bouwlaag onder een plat dak is typerend voor de beginperiode van deze architecten van de 'Turnhoutse School'.

Zie voor meerdere foto's: <http://www.heeren.be/vastgoed/2090513/open-bebouwing-villa-turnhout>

- Op 5 december 1962 werd het Turnhoutse begijnhof beschermd als landschap. Vierentwintig huizen, het poortgebouw en de calvarie werden toen als monument beschermd.
- Op 31 december 1987 telde men in Turnhout 492 geboortes, 273 huwelijken, 90 echtscheidingen en 360 overlijdens. Er verblijven in Turnhout 1.297 vreemdelingen, waarvan 764 Nederlanders, 308 Marokkanen en 70 Italianen.
In dat jaar noteerde de verkeersdienst in Turnhout 789 ongevallen met stoffelijke schade en 236 ongevallen met gekwetsten, waarvan 177 met vluchtmisdrijf.

*Bert Hendrickx met dank aan Willy Van Sprengel
Geraadpleegde bron: <http://inventaris.onroerenderfgoed.be/>*

75 jaar geleden: heropening van het Taxandria-museum in de Mermansstraat

Een uitgebreid krantenartikel uit 1937 bericht over dit historisch feit.
Zie hiervoor de volgende bladzijden.

Als de opening even goed was als de *spijskaart* van het feestmaal... ?

Heropening van Taxandria

Het Stedelijk Museum Taxandria is op Zondag, 13 Juni, heropend in tegenwoordigheid van den Minister van Onderwijs, den heer J. Hoste en van den Gouverneur der Provincie, Baron Holvoet.

Voor de opening had op het stadhuis een plechtige ontvangst plaats, waarbij de heer Minister en de heer Gouverneur door den heer burgemeester van Hoeck, zoo wel uit naam van het stadsbestuur als van de bevolking van Turnhout, welkom werd geheeten.

In goedgekozen bewoordingen heeft hij beurtelings den heer Hoste en Baron Holvoet bedankt voor hun tegenwoordigheid en hen geloofd voor hun onvermoeide werkzaamheid ten bate der Vlaamsche bevolking.

Vervolgens nam de heer Hoste het woord.

Het bleek onmiddellijk dat wij in hem niet een minister hebben, zooals er reeds zoo veel zijn geweest, die met prijzenswaardige inspanning trachten te verklaren dat «de Gouvernment steeds bereid zal zijn de Vlaamsche volk in de cadre van de Belgische eenheid in zijn cultureele streving te help en te ondersteun. «De Minister van Onderwijs kent grondig Nederlandsch, is een vaardig spreker, improviseert met het grootste gemak en daarbij met een losheid en een zwier, die doet denken aan den merkwaardigen Vlaamschen redenaar Pol de Mont zg.

Ook hij sprak over de zorgen van het gouvernement en van zijn ministerie in het bijzonder, teneinde den uitbouw der Vlaamsche cultuur op alle gebied mogelijk te maken. Daarbij deed hij een dringend beroep op onze verdraagzaamheid en wij werden melancholisch omdat ook thans weer het kornijn tot verdraagzaamheid werd aangespoord. Wij fleurden op toen hij op de groote beteekenis wees van een hoogere beschaving, waardoor wij overal voor ons den eerbied zullen afdwingen waarop wij recht hebben en wij knikten instemmend, toen de Minister betoogde dat het technisch onderwijs in de eerste plaats sterk dient te worden uitgebreid, daar wij anders door onze concurrenten en naburen economisch onder de voet worden geloopt. Op dat gebied dient inderdaad nog heel wat gedaan. Een geestdriftig applaus volgde op deze ministeriele rede en daarop werden de sigaren aangedragen en de champagne.

FEESTMAAL

ZIJNE EXCELLENTIE J. HOSTE

Minister van Openbaar Onderwijs.

EN DEN

WELED. HEER BARON HOLVOET

Gouverneur der Provincie Antwerpen.

aangeboden bij hun bezoek aan de Stad Turnhout, ter gelegenheid van de officiële heropening van het Stedelijk Museum "Taxandria.

Turnhout, 13 Juni 1937.

Spijskaart

O

Schildpadsoep

Kitchellen van halfezweztiben

Eetbot met bolersaue

Nieuwe aardappelen

Kieken met jonge etwten

Kteefsten met salaad

Aatdbeziën met toom

Moka

Het resultaat deed zich onmiddellijk gevoelen. Er ontstond een sfeer van groote, vriendelijke wellevendheid, een beetje voor- naam zelfs, de sfeer van de rok, de witte das en de lakschoenen en, nadat de aanwezigen vanuit de schepenzaal naar de hal waren terug gegaan, zagen wij den heer burgemeester opgewekt den heer Hoste rondleiden en voorstellen aan een groot aantal aanwezigen, schepenen en gemeenteraadsleden, vertegenwoordigers van de geestelijke en burgerlijke overheid en van het Gerecht, bestuur en leden van den Koninklijken Geschied- en Oudheidkundigen Kring Taxandria, enz. De Minister schudde hen allen vriendelijk de hand. Vijf minuten later was hij ze natuurlijk volkomen vergeten, maar dergelijke voorstellingen behooren nu eenmaal tot de gebruiken.

Na deze ontvangst vertrok de Minister in gezelschap onder meer van den heer Senator Van der Poorten, die tijdens de ontvangst was aangekomen, naar de Rijksmiddelbare School in de Begijnenstraat, waar eveneens een receptie plaats had en verder ging het per auto naar het museum van folklore in de Mermansstraat.

Een auto loopt harder dan een verslaggever en zoo kwamen wij daar pas aan toen de ontvangst reeds had plaats gehad en de Minister weer aan het woord was. Ook hier had hij niet naar zijn woorden te zoeken en maakte hij een paar juiste opmerkingen. «Een bezoek van een Minister en een Gouverneur» zegde hij «is niet van zoo veel belang. Ministers komen en gaan. Wat hier bijeen is gebracht is daarentegen van blijvende waarde en zal aan komende geslachten toelaten zich een beeld te vormen van de wijze waarop wij en onze voorvaders hier geleefd en gewerkt hebben. Daarbij huldigde de Minister in de eerste plaats Kanunnik Jansen, die de verzameling met zulke groote en aanzienlijke giften heeft verrijkt.

Vooraleer de rondwandeling een aanvang nam onthulde de heer Karel van Nijen, ondervoorzitter van Taxandria, een bronzen medaillon van Kanunnik Jansen, bij den ingang aangebracht door de stad Turnhout en den Kring Taxandria uit erkentelijkheid voor de groote diensten aan het stedelijk museum bewezen en voor de waardevolle omvangrijke boekerij, door hem aan zijn geboortestad Turnhout geschonken. Het medaillon is het werk van den knappen beeldhouwer Alf. Streymans, een Turnhoutser en lid van Taxandria, die ook tegenwoordig was en aan den Minister werd voorgesteld.

Daarbij vertelde de heer Van Nijen hoe vóór een paar jaar als huldebetoen aan den voorzitter diens portret was gemaakt, dat in het museum was opgehangen. Die scheen daar niet al te zeer mede te zijn ingenomen en een week later was het portret spoor-

loos verdwenen. Alle opzoekingen bleven vruchteloos, maar tot nu toe wegen zware vermoedens op den voorzitter. Nu heeft het bestuur van Taxandria zijn voorzorgen genomen. Het medaillon is in den muur vast gemaakt.

Nadat Kanunnik Jansen met een enkel woord had bedank (van de verdwenen teekening sprak hij niet), werden de verschillende afdelingen van het Museum bezocht.

Om half één was het bezoek aan Taxandria afgelopen en om één uur kwamen de bezoekers weer bijeen in het «Kasteel», waar de heeren Minister en Gouverneur verwelkomd werden door den heer Janssens, Voorzitter der Rechtbank. In de gerechtzaal gaf de E. H. Kanunnik Jansen een kort overzicht van de geschiedenis van het Kasteel.

Om twee uur werd de hooge bezoekers een lunch aangeboden in het hotel «Terminus», waar een veertigtal personen mede aanzaten.

De lunch was uitmuntend verzorgd en aan tafel werd ten slotte nog het woord gevoerd door de Heeren Minister Hoste, burgemeester A. van Hoeck, heer K. van Nijen en E. H. Jansen, die een heildronk instelde op de medestichters van Taxandria, rede die door den heer schepen Boone op pittige wijze werd beantwoord.

Ondanks de meest uiteenlopende politieke meeningen werd heel het feest gekenmerkt door een ongedwongen Vlaamsche hartelijkheid en wij twijfelen er dan ook niet aan of Taxandria zal steeds de plaats blijven waar elkeen zich thuis voelt en alle menschen van goeden wil de handen in elkan- der kunnen leggen.

SIFACIL
DE PRODUKTEN VOOR DE
VERSTANDIGE HUISVROUW
VRAAGT DE LIJVEN PROGIST

200 jaar Renier Snieders als schrijver en geneesheer

Als je vraagt aan een doorsnee Turnhoutenaar wie Renier Snieders is, kent men wel de Renier Sniedersstraat en het monument op het Patersplein. En daar houdt het bij de meesten op.

Dit spreekwoordelijke gat in onze cultuur willen meerdere Turnhoutse verenigingen en stadsdiensten de komende weken opvullen.

Dan herdenken we immers de 200ste verjaardag van Renier Snieders, bekend schrijver van vele romans, sociaal geëngageerd geneesheer en voorzitter van meerdere verenigingen, zoals de Turnhoutse afdeling van het Davidsfonds en het Taal- en Letterkundig Genootschap De Dageraad.

Op 21 november 1812 werd Renier Snieders geboren, net over de grens in het Nederlandse Bladel. Na zijn opleiding als geneesheer aan de Katholieke Universiteit van Leuven vestigde hij zich in Turnhout. Na korte tijd werd hij benoemd tot wetsdokter. Daarnaast kwamen ook de verzorging van de armen van het bureau van weldadigheid, de dienst in het gasthuis en godshuis en de gezondheidsdienst van de gevangenis. Herhaalde malen werd Snieders door de regering belast met het opmaken van medische verslagen o.a. over de rioleringen, de pompen, de hygiëne van de woningen, het ziekenhuis, de cholera-epidemie, de toestand van de gevangenis, enz.

Als dokter had Snieders in Turnhout een drukke praktijk. Zijn faam verspreidde zich en van ver buiten Turnhout kwam men hem om hulp vragen.

Renier Snieders is bij sommigen vooral bekend als schrijver van heel wat romans over het Kempense dorpsleven. Zijn stijl was zuiver en kleurrijk, zijn verteltrant vlot. De humor nam een aanzienlijke plaats in. Samen met zijn jongere broer August Snieders en met Hendrik Conscience was Renier één van de grootste volksschrijvers van het herlevende Vlaanderen.

Dat de Turnhoutenaren hem na zijn dood niet vergeten zijn, mag blijken uit een aantal voorbeelden.

In 1912 waren er grootse Snieders- en Consciencefeesten, met een concert op de Grote Markt en met een stoet doorheen de straten van Turnhout. De Hofstraat tussen de Watertoren en de Zeshoek kreeg voortaan zijn naam.

Op initiatief van het Davidsfonds en in aanwezigheid van Stijn Streuvels werd in 1930 een monument voor hem onthuld op het Patersplein. In 1937 werd door de VTB een Sniederspad ingehuldigd.

Een uitgebreide biografie vindt u op de website van Taxandria.

Zijn bekendste literaire werken zijn: Het kind met den helm, Dorpsverhalen, De meesterknecht, Doctor Marcus, De lelie van het gehucht, Hoe men burgemeester wordt, Op de pijnbank, Narda en De hut van Wartje Nulph.

In het Stadsverslag van Turnhout van 1911-12 lezen we:

Een komiteit is tot stand gekomen voor het vieren van den honderdsten verjaardag van wijlen Dokter Renier Snieders en Hendrik Conscience. De feestelijkheden moeten plaats hebben ter gelegenheid van buitenkermis, in de maand october. Intusschen werd reeds door ons Schepencollege beslist den naam van Renier Sniedersstraat te geven aan de vroegere Hofstraat en aldus de gedachtenis van den gevierden schrijver te vereeuwigen.

En inderdaad, op 13 en 14 oktober 1912 werden in heel de stad de Snieders- en Consciencefeesten luisterrijk gevierd.

Fotocollectie stadsarchief Turnhout 00562-02 ontwerp van architect De Mol, beeldhouwer is Alfons Strijmans.

Dat de relatie tussen Taxandria en familie van Renier Snieders opperbest was, mag blijken uit het feit dat zijn (schoon)kinderen en kleinkinderen heel wat memorabilia, manuscripten, brieven, dossiers en boeken aan onze Kring hebben geschonken. Op de volgende bladzijden vindt u een selectie van voorwerpen die zich nu in het depot van het Taxandria-museum bevindt en deels zal te zien zijn in november en december 2012 in de bibliotheek van Turnhout (Sint-Victor, Kasteelplein).

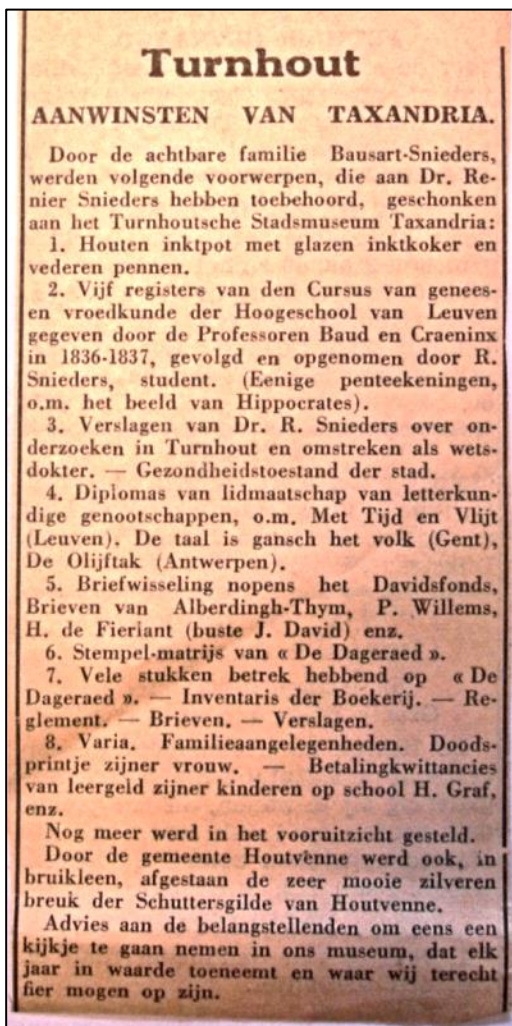
Artikel uit 18 juni 1939

De schenking door Maximiliaan Bausart, echtgenoot van Reniers dochter Mathilde Snieders vond plaats op 4 juni 1939.

De Mejuffrouwen Bausart uit Kontich schonken op 20 mei 1951 aan Taxandria Snieders' bekende dokterstas met tien chirurgische instrumenten en het doodshoofd dat bij dr. Snieders op zijn bureau stond.

Snieders' kleinzoon Raymond Bausart stuurde op 11 februari 1952 een schenkingsbrief:

... dat ik nog in bezit ben van zijn wandelstok, zijn mispelaere kluppel die hij gebruikte als hij 's nachts op weg moest voor ziekenbezoek en waarvan gewag is gemaakt in sommige zijner geschriften.

Ook kanunnik en voormalig Taxandriavorzitter J.E. Jansen wilde Snieders onder de Turnhoutse aandacht brengen en bestelde bij kunstenaar Bernard De Pooter (1883-1970) een olieverfschilderij *Snieders bij de boeren op Schorvoort, luisterend naar hun verhalen*. Jansen schonk later dit kunstwerk aan Taxandria.

Het Taxandriamuseum beschikt ook over twee getekende portretten van het echtpaar Renier Snieders-Pijpers met potlood en zwart krijt op papier. Deze tekeningen waren een gift van weduwe Bertha De Backer-Snieders (24 september 1949) aan Taxandria.

Tenslotte is er nog een getekend busteportret in zwart van Renier Snieders, met een ereteken (Ridder in de Leopoldsorde), gemaakt door Turnhoutenaar Emiel Spruyt. De tekening zit in een monumentale, gedecoreerde eiken lijst onder glas. De tekening werd *het stadsbestuur aangeboden door het uitvoerend Komitee der Snieders en Consciencefeesten, 1812-1912*.

Bert Hendrickx,
met dank aan Marie-Paule Peeters
Nieuwsbrief Taxandria 4, 2012

Erfgoed in de media en op het internet

- <http://www.odis.be/ned/opc/databankframe.htm> geeft toegang tot de ODIS-databank. Deze bevat historische gegevens over het middenveld in Vlaanderen en België, de personen die er in actief waren, de publicaties en archieven die zij voortbrachten. Daarvoor werd een datamodel opgesteld rond vijf hoofdstreekkaarten, die systematisch relationeel met elkaar werden verbonden. Bijvoorbeeld voor Turnhout vindt u er maar liefst 187 mappen met info over de meest uiteenlopende personen, scholen en verenigingen.
- Dat de benaming Taxandria door vele clubs, diensten en bedrijven gebruikt werd, wisten we al geruime tijd. Er bestaat sinds kort ook een assortiment Taxandria Elixirs, gemaakt door distillateur Thomas Cuyvers uit Sint-Lenaerts. Voor meer info, zie: <http://taxandria-elixir.be/taxandria.html>
- Op het internet vindt u meer en meer integrale vakspecifieke artikels over geschiedenis en archeologie. Zo verschijnt het tijdschrift *Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen* 9, 2012 volledig online. Rica Annaert, Brigitte Cooremans, Koen Deforce & Marit Vandendruaene schreven het artikel: *Toch Romeinen in de Antwerpse Noorderkempen. Inheems-Romeins grafveldje op een middenbronstijdnecropool in Weelde, ontdekt tijdens de ruilverkavelingswerken Poppel (gem. Ravels, prov. Antw.).* Zie hiervoor: <https://oar.onroerenderfgoed.be/publicaties/RELT/9/RELT009-001.pdf>
- Op <https://oar.onroerenderfgoed.be/item/276> leest u meer over de archeologie van een belangrijke scharnierperiode in de geschiedenis van Europa: de periode van de 4de tot de 7de eeuw waarin de Romeinse maatschappij zich zou ontwikkelen tot een middeleeuwse samenleving. In *Relicta* Monografie 7 staat het interessante artikel *Merovingian reuse of Bronze Age barrows at Beerse-Krommenhof (prov. of Antwerp, Belgium)* van Stephan Delaruelle, Bart

De Smaele, Catherina Thijs, Simon Verdegem, Sofie Scheltjens, Jef Van Doninck – AdAK, Belgium, Rica Annaert. Ga hiervoor naar p. 237-242.

- <http://www.familiegeschiedenis.be/>

Dit digitaal portaal is het startpunt voor iedereen die geïnteresseerd is in het familieverleden. Je vindt er een multimediale stap-voor-stap handleiding om je eigen familiegeschiedenis te schrijven, uitleg over bronnen en een hele reeks nuttige tools en links.

- Het Archief van de Stad Turnhout. Archief van het Tijlcomité, 1956-1988 is sinds kort geïnventariseerd. Een overzicht vindt u op:
http://stadsarchiefturnhout.turnhout.preview.anaxis.be/uploads/www.stadsarchiefturnhout.be/downloads/Inventaris_tijlcomit_.pdf
- <http://erfgoedsteun.be/> is een pilootproject met als opzet geïnteresseerden naar het bestaande ondersteuningsaanbod voor erfgoed te leiden. Deze digitale databank bevat informatie over de diverse ondersteuningsmogelijkheden die uiteenlopende organisaties aanbieden. De verstrekte informatie betreft inhoudelijke, financiële en logistieke ondersteuning.

Bert Hendrickx

Publicatie: 'Van stad voor de Mens tot Groen' van Sam Van Clemen

Zonder aan partijpolitiek te willen doen (de verkiezingen zijn toch al even achter ons), willen we het meest recente boek van bestuurslid Sam Van Clemen voorstellen.

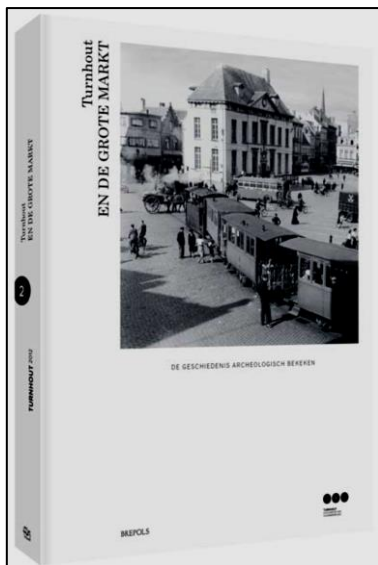

Sam stelde eind september zijn nieuwe boek 'Van Stad voor de Mens tot Groen: 40 jaar groene beweging in Turnhout' voor. Het werk geeft op basis van een grondig en vernieuwend onderzoek van talrijke archieven, kranten en tijdschriften en interviews met de betrokkenen een overzicht van de geschiedenis van de groene beweging in onze stad.

Deze geschiedenis is erg belangrijk, want in Turnhout heeft in 1976 een groene partij, Stad voor de Mens (SvdM), immers voor het eerst in Vlaanderen zetels veroverd in de gemeenteraad. In 1988 ging SvdM op in Agalev, het huidige Groen. Het boek eindigt met de recente deelname van Groen aan het stadsbestuur en de huidige kiescampagne en is rijk geïllustreerd met uniek fotomateriaal.

Publicatie: 'Turnhout en de Grote Markt. De geschiedenis archeologisch bekeken' door Stephan Delaruelle en Bert Tops

De plannen voor de heraanleg van de Grote Markt van Turnhout boden een unieke kans om de oudste geschiedenis van de stad te ontrafelen: archeologische opgravingen in en om het centrum hadden al uitgewezen dat er zich nog oudere sporen van bewoning in de Turnhoutse bodem bevonden, die teruggaan tot ver voor de oudste historische vermeldingen. Alles wees erop dat in de bodem van de Grote Markt het antwoord moest liggen op de talrijke vragen waar op basis van de historische bronnen alleen maar over gespeculeerd kan worden. Is Turnhout effectief gesticht in 1212 of was er al bewoning voordien? Hoe zag de stad er

vroeger uit? En wie is er nu het oudst: Turnhout of Oud-Turnhout?

In 2010 gingen de archeologen van de Archeologische dienst Antwerpse Kempen (AdAK) in de bodem van de markt op zoek naar het oudste verleden van de stad en verdwenen gebouwen als het vrijheidshuis, het steentje en de school. Tegelijkertijd dook historicus Bert Tops het stadsarchief in om meer te weten te komen over de markt en zijn bebouwing.

Dit boek bundelt de resultaten van het archeologisch en historisch onderzoek van de Grote Markt. Het is bovendien gekruid met anekdotes over Turnhout en zijn meest prominente historische figuren. Hierdoor is het niet alleen een boek geworden voor historici of archeologen, maar voor iedereen die meer wil weten over het ontstaan en de groei van Turnhout en zijn markt.

Dit boek kwam tot stand met de steun van de stad Turnhout, Tram 41, de Erfgoedcel Noorderkempen en de provincie Antwerpen. Het boek is verkrijgbaar bij de Standaard Boekhandel en de Boekuil.

Bert Tops is bestuurslid van Taxandria.

Nieuwsbrief Taxandria 4, 2012

AVRO LANCASTERS neergeschoten in de Kempen in de nacht van 11 op 12 april 1944.

Na de tegenvallende resultaten met de AVRO Manchester bommenwerper werd het ontwerp door de hoofdontwerper, *Roy Chadwick* van de firma A.V. Roe and Company uit Manchester (VK), grondig gewijzigd. Door het aanbrengen van grotere vleugels en vier minder krachtige “Rolls-Royce Merlin XX” motoren in plaats van de onbetrouwbare “Rolls Royce Vulture” motoren werd, uit de onbetrouwbare AVRO Manchester de meest befaamde en waarschijnlijk beste Britse zware bommenwerper geboren; de AVRO Lancaster B I bommenwerper. Op latere versies werden ook andere motoren aangebracht.

De bewapening van de AVRO Lancaster kon verschillend zijn naarmate de versie. De bommenwerper had een bemanning van 7 personen en werd vanaf 1942 ingezet.

In de nacht van 11 op 12 april 1944 stortte de bommenwerper, Lancaster B III met staartnummer **ND389** en romPCODE **OL-A** van het 83 Sqn RAF, neer. In de vier maanden dat het toestel in gebruik was geweest, had het aan zeer belangrijke bombardementen deelgenomen. Het toestel was om 20hr46 opgestegen van de basis Wyton in Cambridgeshire (VK) voor een bombardementaanval op de stad Aachen (DE) ter voorbereiding op de landing van Normandië. Om 22hr05 stuurde de radio-operator van het toestel nog een bericht via de radio en verder heeft men niets meer gehoord. Het vliegtuig stortte rond 23hr30 neer in Beerse (BE) in de buurt van de steenfabriek “De Toekomst”.

De bemanning van de “**A for Able**” sneuvelde:

- *De piloot F/O (Flying Officer = Luitenant) RAFVR (Royal Air Force Volunteer Reserve) Victor McConnel , stamnummer 15970, 23 jaar, gehuwd en afkomstig uit Hounslow, Middlesex.*
- *Boordwerktuigkundige Sgt (Sergeant) RAFVR Terence Powell, stamnummer 1654832.*
- *Navigator F/O RAFVR Alfred John Spencer Watts, stamnummer 135665, 28 jaar uit Weston-Super-Mare, Somerset.*

- *Bommen richter F/S (Flight Sergeant=1ste Sergeant) RAFVR Harry Sidney Vickers, stamnummer 1576350, 21 jaar uit Birmingham.*
- *Radio-operator Sgt RAFVR Walter Surgey, stamnummer 1575402, 23jaar uit Nottinghamshire.*
- *Schutter Sgt RAFVR Gordon Hamer Bradshow, stamnummer 1338925, 24 jaar uit Westcliff-on-Sea, Essex.*
- *Schutter Sgt RAFVR William John Throsby, stamnummer 1818962.*

In dezelfde nacht vertrok om 20hr31 uit Fiskerton in Lincolnshire (VK) ook de nieuwe bommenwerper Lancaster B I, met staartnummer **LL899** en romPCODE **EA-P** van het 49 Sqn RAF, om Aachen te bombarderen. Het toestel had slechts 15 uren op zijn teller staan. Om 23hr25 werd het viermotorig toestel op 5300 meter hoogte door een Duitse nachtjager neergeschoten in het gehucht Henxbroek ten noorden van Sint-Lenaarts (BE).

De bemanning “**P for Peter**” had al 23 bombardement opdrachten uitgevoerd en stortte neer met:

- *De piloot, F/L (Flight Lieutenant = Kapitein) RAFVR Donovan John Bacon DFC, stamnummer 132592, 29 jaar uit Nottingham. In het “Supplement to the London Gazette” van 21 april 44 werd door het Air Ministry de tekst: “The King has been graciously pleased to approve the following awards: Distinguished Flying Cross to Flight Lieutenant Donovan John Bacon (132592) Royal Air Force Volunteer Reserve No 49 Squadron.” De oorkonde voor zijn DFC heb ik niet teruggevonden, maar daar deze onderscheiding was slechts toegekend voor “an act or acts of valour, courage or devotion to duty whilst flying in active operations against the enemy”.*
- *Boordwerktuigkundige Sgt RAFVR John Patrick Hennessey, stamnummer 182604, 27 jaar uit Bexleyheath.*
- *Navigator P/O (Pilot Officer = Onderluitenant) RAFVR Clifford William Coward, stamnummer 171192, 23 jaar uit Edmonton.*
- *Bommen richter F/O RCAF (Royal Canadian Air Force) Nicholas Melnick, stamnummer J21183.*
- *Radio-operator Sgt RAFVR Peter Monck, stamnummer 1318155, 20 jaar uit White Roding, Essex.*

- *Schutter Sgt RAFVR Stanley William, stamnummer 1587438, 20 jaar uit Exmouth, Devon.*
- *Schutter F/S RCAF Clarence Edwin Richard, stamnummer 154916.*

De gesneuvelden vliegeniers werden eerst lokaal begraven en later overgebracht naar sectie IVA, rij C van het Schoonselhof kerkhof. Waarschijnlijk heeft men de overblijfselen van *Sgt Powell, Surgey* en *Thorsby* van de **OL-A** niet kunnen identificeren en daarom werden ze samen in een collectief graf begraven. Hoewel de vliegeniers van beide bommenwerpers wel op dezelfde rij liggen, werden ze niet per toel gestel begraven.

Deze twee Lancasters werden door *Oblt (Oberleutnant = Luitenant) Heinz Wolfgang Schnauffer*, de commandant van de IV/1NJG (4de groep van het 1ste Nachtjachtwing), neergedaald. Dit waren zijn 52ste en 53ste slachtoffer. Meer details over *Heinz Wolfgang Schnauffer* stonden in mijn artikel "Het spook van Sint Truiden doet de Handley Page Halifax III bommenwerper LV919 van het 466 Sqn RAAF op 13 mei 1944 neerstorten in Zondereigen (Baarle Hertog)".

Het rapport van RAF Bombercommand over deze nacht van 11 op 12 april 1944 luidt vrij vertaald:

341 Lancasters en 11 Mosquitos. 9 Lancasters gaan verloren, wat een verliespercentage van 2.6% van de aanvalsvloot is. Deze raid werd nauwkeurig uitgevoerd en veroorzaakte op verschillende plaatsen branden in het centrum van Aachen, in het zuidelijke deel van de stad en in het bijzonder in de wijk van Burtscheid. Dit bombardement was tot noch toe de zwaarste aanval op Aachen.

Aachen rapporteerde, vrij vertaald: Controle tussen de Luchtverdedigingsdiensten was heel snel onmogelijk geworden bij de eerste vallende bommen omdat de communicatielijnen met het operationeel centrum en de verschillende regionale posten verbroken werden. De controle posten 5 en 6 waren volledig vernietigd. In de 5de controle post, Burtscheid, werden de commandant samen met 15 van zijn medewerkers en verschillende "Hitler Jugend" koeriers gedood. Ook was het hoofdkwartier van de politie geraakt. Details over de vernietigde ge-

bouwen en industriële gebouwen waren niet gegeven, maar men had doorgegeven dat er 6 hospitalen door bommen waren geraakt. 80 patiënten en 11 mensen van het verplegend personeel waren in het stadshospitaal gedood geworden. Ver was veel schade aan het treinsysteem en het communicatie- en elektriciteitsnet aangebracht. 1.525 mensen werden gedood. Dit aantal bestond uit 758 vrouwen, 454 mannelijke burgers, 212 kinderen, 49 militairen, 21 politie van de luchtverdedigingdienst, 13 krijgsgevangenen, 10 buitenlandse werklui en 8 onbepaald.

Het 83 Sqn RAF verloor in die opdracht naar Aachen naast de **OL-E** die na FLAK op 13.500 meter was getroffen en in de Schützenstrasse in de buurt van het “Postamt” neerstortte.

In mijn artikel “AVRO MARCHESTER L 7465 OL-H stort neer op Hoge Berg te Lichtaart” heb ik meer details over het 83 Sqn RAF geschreven. Dit smaldeel schakelde vanaf 1942 over op de Lancaster en in middenaugustus 1942 werd het smaldeel samen met vier andere smaldeel de PFF (Path Finder Force = Padvinders macht). De PFF specialiseerden zich erin nauwkeurig de doelen te vinden en door fakels aan te duiden. In midden april 1944 werd het smaldeel samen met het smaldeel 97 Sqn RAF het 617 (Dambusters) Sqn RAF en het 627 Sqn RAF gespecialiseerd om 's nachts door op lage hoogte de doelen nauwkeurig te bepalen. Zulke nauwkeurigheid was vereist om kleine doelen (fabrieken, gebouwen enz...) van Frankrijk, België en Nederland te lokaliseren. Voor oppervlakte bombarderen zoals voordien op Duitse steden was niet toepasselijk.

Het 49 RAF Squadron (Smaldeel) had als moto “Cave Canum” (= Pas op voor de hond). Zie logo met de lopende windhond hiernaast. De eerste opdracht van dit smaldeel in WOII was een verkenningsvlucht met drie Hampdens tostellen over de Noordzee op 3 september 1939. In de nacht van 11 op 12 mei 1940 viel het smaldeel met drie Hampden bommenwerpers met bommen op Monchengladbach (DE) aan maar het moest deze aanval afbreken. Vanaf 1942

vloog het smaldeel met AVRO Manchester tweemotorige bommenwerpers. Snel daarna werden met viermotorige AVRO Lancasters de oorlog verder gezet. De laatste offensieve opdracht gebeurde in de nacht van 25 april 1945 met een raid van 10 Lancasters op de SS kazernes van Berchtesgaden (DE). Op 4 mei 1945 brachten 12 Lancasters van het 49 Sqn RAF 288 krijgsgevangen vanuit Brussel terug naar Engeland (Operatie Exodus). Het Sqn zou 123 van zijn Lancaster bommenwerpers zien verloren gaan in WOII.

Informatie over de AVRO Lancaster B I en B III.

AVRO Lancaster (44 "Rhodesia" Sqn)

Bemanning: 7 zijnde de piloot, boordmechanicus, navigator, bommenrichter, radio-operator, rug- en staartschutters. De navigator bediende ook de neusmitrailleurs. De boordmechanicus zat naast de piloot.

Lengte: 69 ft 5 in (21,18 m)

Vleugelspan: 102 ft (31,09 m)

Hoogte: 19 ft 7 in (5,97 m)

Vleugeloppervlakte: 1.300 ft² (120 m²)

Leeggewicht: 36.828 lb (16.705 kg)

Maximum gewicht: 63.000 lb (29.000 kg)

Motoren: 4× Rolls-Royce Merlin XX V12 motoren, 1.280 hp (954 kW) elk. Later werden Merlin 24 motoren van 1.610 hp (1.200 kW) ge-

plaatst. Deze motoren werden door Packard gebouwd en als Merlin 38, 1.400 hp (1.044kW). Lancasters met Packard motoren zijn identiek aan het B I model maar kregen het model B III.

Prestaties

Maximalsnelheid: 240 kn (280 mph, 450 km/h) op 15.000 ft (5.600 m)

Bereik: 2.700 nmi (3.000 mi, 4.600 km) met minimale bommenlast

Vlieghoogte: 23.500 ft (8.160 m)

Bewapening

Mitrailleurs: 8× 0.303 in (7.7 mm) Browning mitrailleurs in drie koepels (er zijn ook andere uitvoeringen b.v. staartkoepel met 2 x 0.50 in.)

Bomlading: Maximum normale bomlading van 14.000 lb (6.300kg) of 22.000 lb "Grand Slam" (= zeer grote bommen) met gewijzigde bommenruimte.

In totaal werden er 7.377 Lancaster bommenwerpers gebouwd. Gedurende WOII werden er ongeveer 156.000 zendingen met Lancasters uitgevoerd die ongeveer 608.000 ton aan bommen / mijnen afwierpen op de vijand.

Jozef Van Troy, Cdt v/h Vlw. Ing. b.d.

Tentoonstelling "De Lieremansschilders: de romantiek van een landschap herbeleefd"

In het kader van Turnhout, Cultuurstad 2012 plant het Kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine vzw naar het jaareinde toe een grote overzichtstentoonstelling van het werk van de Lieremansschilders in het Hofke van Chantraine en het Bezoekerscentrum Landschap De Liereman. Tot de voornaamste behoren Eugeen Surinx, Albert Sohie, Jef Claesen, Theo en Jozef Op de Beeck, Jos Stokbroeckx, Eugeen Machielsens.

- van 30/11/12 tot 06/01/13 op vrijdag, zaterdag en zondag
- In het kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine, Kerkstraat 46, 2360 Oud-Turnhout
- Meer info: info@hofkevanchantraine.be, 14/479494

Lijst Britse veteranen van de Polar Bear Division en één veteraan van de 1ste Poolse Pantserdivisie

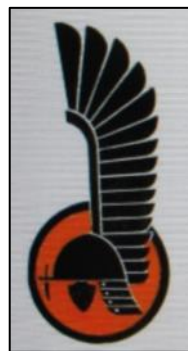
Het document op de volgende bladzijde betreft een lijst waarin op 25 september 2004, op mijn verzoek, een grote groep Britse veteranen van de 49e infanterie divisie ("the Polar Bears") en één Poolse veteraan van de 1ste Poolse pantserdivisie van generaal Maczek hun personalia eigenhandig hebben opgeschreven. Het was toen de 60ste verjaardag van de bevrijding. Zij werden op een lunch getrakteerd door de gemeente Merksplas, in de kapel van de Kolonie. Verscheidenen onder hen zijn intussen overleden. Op te merken valt dat ook Joan Willis, de hoog bejaarde zuster van de bij de bevrijding van Merksplas gesneuvelde Corporaal John William Harper, VC (*Victoria Cross*), *Hal-lamshire Battalion*, aanwezig was.

Links ziet u de badge van de Britse 49th (West Riding) Infantry Division, "The Polar Bears". Het was een mouwinsigne, me geschonken door wijlen Douglas GENTLE, Polar Bear Division, 756th Field Company Royal Engineers. Zijn naam komt in de lijst voor.

Rechts ziet u de badge van de 1ste Poolse pantserdivisie van Generaal Maczek. Het is geïnspireerd op de gevleugelde helm van de Poolse huzaren, die een doorslaggevende rol gespeeld hebben bij de ontzetting van het door de Turken belegerde Wenen.

Jacques Boone

Joe Hordley 23B Wilton Road Swancombe
Kent DA10 0LZ ENGLAND 49th Recce Regt.

R. STRETCH, 69 WINSTON AVENUE, RYDE.

ISLE OF WIGHT. PO33-3 AQ

HALLAMSHIRE. BATTALION YORK & LANCASTER REGT.

Felix NASTROT
Sig. Paleu DYN
23rd KEVORSEL
HOCK 27

Mrs J Willis sister of Cpl. Harper VC.

39 Ingham Rd. Bawtry. Doncaster South Yorks. England.

Douglas Gentle

61 SELBOURNE AVENUE, NEW HAVY, ADDLESTONE, KT15 3RD GB.
756 FIELD COMPANY, ROYAL ENGINEERS.

Wilfred Jackson

7 Cranfield Court

147 FIELD AMBULANCE RASC
49th DIVISION

Walter Henry 50213TH

Dick. Henry

Kennan. Forest Road

East Horsley. Heatherhead
Surrey. R.T. 245 ER.

6th Army Troops

Royal Engineers.

69. 70. 183 222 Companies

10. COTMAN Lodge
Bountable View, Glemsford CM16

Stan Faulconbridge
49th Reconnaissance Regt

ARC HOULTON MAGNOLIA LANE 9 6TH WBEDE HOLLAND
PETER. A. GRAY 4TH DUKE OF WELLINGTONS

9 JOHN F. KENNEL STR.

55332 SCHWEIT, GERMANY. 4th LINCOLNS.

JOHN MOLINDER 6. SALISBURY AVENUE. STANFORD-LE-MOPE.

ESSEX. 4th BN LINCOLNSHIRE REGT. 49th W.R. DIVISION.

GEOFFREY STEER 88 CHERRY TREE ST EASECAR BARNSLAY
KOY. 41

C. BEDFORD, 10, WESTFIELD AVE., THURLSTONE,
PENISTONE, BUT STILL A BARNSLIER.

Drie schuttersgilden in Dessel

Bij onderzoek naar de geschiedenis van de schuttersgilden kwam er een drukplaat van een bedevaartsvaantje op de voorgrond. Mogelijk was dit uniek stuk afkomstig van de Sint-Sebastiaansgilde van Dessel. Al vlug kon men dit bevestigen maar was ook de belangstelling gewekt naar de drie schuttersgilde die Dessel gekend heeft.

In de Middeleeuwen ontstonden de schuttersgilden uit noodzaak. Have en goed moesten noodgedwongen beschermd worden. Later bleven de gilden de wapens hanteren in ontspanningsvorm.

De Sint-Jorisgilde (voetboog – kruisbooggilde) kende een eeuwenoud ontstaan. Een eerste vermelding gaat terug naar het jaar 1463 toen de gildebroeders op 21 april deelnamen aan het Landjuweel te Turnhout. Het kruisbooggilde telde de belangrijkste burgers van het dorp onder haar leden. De wip of schietboom stond op de wijk Ginderbroek en was in 1873 nog zichtbaar. Dit gilde bezat, zoals toen gebruikelijk was, een altaar in de kerk, waarvoor zij verantwoordelijk was voor het onderhoud. In 1777 kochten de gildeleden een schilderij aan die de patroonheilige Sint-Joris voorstelde. Net voor het jaar 1900 hing dit schilderij in de noorderkruisbeuk van de kerk.

De caerte bestond nog in 1893 maar was toen reeds bijna onleesbaar. Ook heeft er een **Sint-Sebastiaansgilde** (handbooggilde) bestaan. De parochiegeestelijkheid stelde, in de tweede helft van de 17de eeuw, een eredienst in voor Sint-Sebastiaan. De kerk bewaarde de relieken en verwekte een belangrijke begankenis om de heilige als behoedmiddel tegen de pest aan te roepen. De kerk liet een bedevaartvaantje vervaardigen, waarvan de originele drukplaat, zie foto, nu nog in bewaring is in het stadsarchief van Turnhout. Misschien heeft dit het ontstaan van de gilde wel in de hand gewerkt?

De handbooggilde Sint-Sebastiaan heeft tijdens de Franse Omwenteling haar sieraden weten te verbergen. Er is nog een ronde zilveren plaat van tien centimeter doorsnede en het vergulden beeld van Sint-Sebastiaan met deze spreuk “*voecht laet vrueten den mol 1607*” met hieronder een rebus. Aan deze erepenning hangt ook een prachtige zilveren papegaai. De handbooggilde Sint-Sebastiaan bezat ook een altaar in de plaatselijke kerk.

In het kerkarchief van Dessel bevindt zich de “Caerte” van de handbooggilde Sint-Sebastiaan, gedrukt op perkament in 1666.

Van de **kolveniersgilde** Sint-Barbara mag met zekerheid gesteld worden dat de gilde reeds vroeg actief was. Een eerste vermelding tot op heden is teruggevonden in 1539. Toen trokken de gildebroeders van Dessel naar Antwerpen om er deel te nemen aan het Schietspel. Dessel trad daar aan samen met de kolveniers uit Herentals, Geel, Diest, Tienen, Zoutleeuw, Nijvel, Leuven, Brussel, Lier, Mechelen, s’ Hertogenbosch en Bergen op Zoom.

In 1733 nam Dessel het organiseren van een Schietspel op zich. Een oorspronkelijke uitnodigingsbrief berust in het archief van de Sint-Antoniusgilde uit Retie en luidt als volgt:

Seer goeden Vrindt Wauter Vaes

Naer groetenis

Soo maecke Ue; door desen kenbaer door ordre van de Colveniersgilde van Desschel dat wij tegens toekomende kermis maendach te verdienen hebben twelf tinne prijzen voor de liefhebbers ten besten. Ingeval eenige van Ue oft andere liefhebbers sin hebben om de selve int geheel of te deel te komen verdienen tis sonder twijffel dat se sullen willekom wesen.

Verblijve met haest seer goeden vrindt ende hooftman Ue dinstvaardige Dienaer

A. Van Goirle

Par Ordre

Dessel 19 aug. 1733

De breuk van de Sint-Barbaragilde, in 1614 gemaakt, bestaat uit vijf borstplaten die in totaal 400 gram wegen.

Deze kolveniersgilde ontving haar Caerte in 1568. Deze werd op 15 september 1601 vernieuwd en daarna nogmaals op 19 juli 1735.

In 1905 schreef pastoor Peinen dat hij geen gul meer kende in Dessel.

A. Reydam's, Vrijheid en voogdij van Moll, Baelen en Desschel, 1893.

J. Goots, Geschiedenis van Dessel, 1971.

Archief Frans Snijders

*Frans Snijders
Minderhout*

Gildedag te Hoogstraten

Op zaterdag 10 november 2012 richt het Koninklijk Verbond van Sint-Jorisgilden in samenwerking met de Hoge Gilderaad der Kempen een gildedag in te Hoogstraten.

Deze gildedag kent een aanvang met een receptie voor de genodigden op het stadhuis te Hoogstraten. Aansluitend wordt er vanuit het stadhuis opgestapt naar de Veiling der Kempen, waar er vanaf 13.30 uur een afwisselend programma gepresenteerd wordt van dansen, vendelen en roffelen. Op dit evenement is het gratis inkom zodat jong en oud zelf mee kan beleven hoe jong en springlevend onze gilden in de Kempen wel zijn. Het einde wordt voorzien omstreeks 18.00 uur.

Voor meer info: Frans Snijders 0473 / 65.80.00 of via e-mail eframo@telenet.be

Nieuws van TRAM41

- Op maandag 10 december 2012 reikt de bibliotheekschool (Gent) voor de tweede keer de Vlaamse Bib Web Awards uit. De website en de Facebookpagina van het **Stadsarchief Turnhout** zijn hiervoor genomineerd in de categorie 'The Specials'.

Stemmen kan tot zondag 18 november 2012 en wel op deze website:

<http://www.zoomerang.com/Survey/WEB22GS4C5Y98E>

- Na een geslaagde finissage op 28 oktober 2012 viel het doek over 'Turnhout Terminus Turnhout Centraal'. In totaal bezochten 9 300 mensen de expo die liep in het kader van 'Turnhout Cultuurstad van Vlaanderen 2012'. Hiermee is het Taxandriamuseum tijdelijk gesloten, om opnieuw van start te gaan op 27 april 2013 met een gloednieuwe inrichting en tentoonstelling. TRAM41 houdt u in tussentijd op de hoogte van alle ontwikkelingen, o.a. via hun Facebookpagina.
- Van maandag 19 t.e.m. vrijdag 23 november 2012 kunnen klassen uit de 3de graad basisonderwijs terecht in het Nationaal Museum van de Speelkaart voor de workshop 'Papier hier' in het kader van de Wetenschapsweek.
- Van 1 december tot eind februari 2013 wordt in het Nationaal Museum van de Speelkaart traditioneel het jaar van de stadstekenaar afgesloten. In 2012 was die eer weggelegd voor Merho. Zijn stadstekenjaar startte spectaculair op 10 december 2011 met de opening van Museum K. In dit luxueuze museum kregen de Kiekeboes wat ze verdienden: een eerbetoon aan hun 35-jarige veroveringstocht van de stripwereld en van onze Vlaamse harten.

Reacties van leden

- In Taxandria Nieuws nr. 3 2012 stond een oproep i.v.m. de penning “100 Taxandria“. Hugo Draulans, oud-voorzitter van de Volksunie arrondissement Turnhout reageerde op onze vraag:

Deze penning werd uitgegeven in opdracht van het toenmalig Volksuniebestuur arr. Turnhout. De idee, het ontwerp, de uitwerking evenals de afhandeling van financiële beslommeringen waren het werk van dhr. Staf Driessen (†) lid van het arr. bestuur en tevens voorzitter van de VU-afdeling Herenthout. Het was in de periode dat zulke penningen sterk in trek waren bij amateurverzamelaars. Hiervan heeft het VU-bestuur arr. Turnhout gebruik gemaakt om niet alleen haar ideeën over een onafhankelijk Vlaanderen kenbaar te maken maar vooral om de kas te spijzen. Ik bewaar nog enkele van deze penningen.

- In de vorige nieuwsbrief toonden we deze foto van een Tijlstoet. Taxandrialid Luc Van de Cruys herkende –onder voorbehoud– Marc Bauweraerts van de hoedenwinkel Bauweraerts uit de Patersstraat als Tijl.
- De tweede foto kreeg vele reacties. Richard Proost, nr.3, kenden we al.

Jo Coppens herkende zijn grootvader Antoine Coppens in nr.1.

Ook **mevr. Blanche Römer** (echtg. Louis Coppens) herkende Godfried Antoine Coppens en Jacques Nijs (nr.2).

Hubert Aerts herkende Nr. 2 als Jaak Nijs (vader van Yvonne en grootvader van

Eric Adriaensen en Filip Adriaensen). Nr. 4 is volgens hem gemeenteraadslid E. Verstraelen . De foto zou genomen zijn in de schepenzaal van het stadhuis (dus na 1960).

André van Zummeren herkende opnieuw Jaak Nys, voorzitter van het voormalige TZV, de Turnhoutse Zwemvereniging.

André vermoedt dat deze foto genomen is tijdens een ontvangst van TZV in het stadhuis. *Als mijn vermoeden juist is, zijn 1 en 4 dus (bestuurs)- of oud-leden van TZV*, voegt hij er aan toe. Ook hij herkent de schepenzaal

Miep Van Hove – De Vry herkent haar moeders' oudste broer Antoine Coppens van de bloemmolens. Zij vertelt:

Mijn oom hield zich niet zo bezig met het openbaar leven in de stad. Daar had hij het te druk voor met zijn eigen zaak. Met Jacques had hij wel een goed contact omdat Jacques wel eens reddingsoefeningen organiseerde in het kanaal vlak voor de ANCO-fabriek, zoals bijv. het ontsnappen uit een auto in het water.

Luc Vanderhaeghen waagt een gokje en stelt dat nr.4 een zekere dhr. Dierckx kan zijn die in Zevendonk woonde en provincieraadslid was. Hij was ook lid van de destijds bedrijvige Landbouwcommissie.

Jean Verwaest komt met enkele details voor de dag:

De foto is genomen op het bureel van A. Coppens. Zoon Paul Coppens heeft me dat bevestigd. Hij herkende ook de koffietasjes die er toen gebruikt werden.

De persoon rechts moet een bestuurslid zijn van de Noord-West wijk. De foto is ter gelegenheid van een vergadering van deze wijk genomen. Elke eerste weekend van september werd er een koers georganiseerd gesponsord door Coppens / Anco. Op zondag was er een viswedstrijd gesponsord door Houthandel Verwaest. Dit was steeds ten voordele van de "Stichting Deken Reynen" die toen begon met Levensvreugde.

Enmaal dit weekend niet meer georganiseerd werd (ca.1963) bleef Dhr. Mispoulier van de wijk nog rondgaan voor steun.

Zeer vriendelijke dank voor alle reacties!

Voorwerp (voorlopig?) onbekend nummer 1

In het depot van het Taxandriamuseum bevindt zich een vreemd gebruiksvoorwerp.

Het is een houten blok met een lederen riem en een kussentje met leder bekleed. Wat is dit en waarvoor werd het gebruikt?

Stuur uw antwoord naar taxandriavzw@gmail.com met vermelding van nummer 1. Alvast bedankt.

Foto (voorlopig?) onbekend nummer 10

Het stadsarchief van Turnhout bevat heel wat foto's waarvan de inhoud onbekend is.

Onderstaande foto toont de optocht door de straten van Turnhout naar aanleiding van de inhaling van Deken Victor Adams in 1895. Op het gebouw links is op de gevel te lezen: boekdrukkerij...

In welke straat is deze foto gemaakt?

Stuur uw antwoord naar taxandriavzw@gmail.com met vermelding van nummer 10. Alvast bedankt.

Lidmaatschap

Om toe te treden tot de Taxandriakring stort u het lidgeld op rekening-nummer (iban) BE 71 2300 1972 5069 met het BIC-adres GEBABEBB van vzw Taxandria Turnhout met vermelding van uw naam en adres.

Het jaarlijkse lidgeld bedraagt :

Studenten min 25 jaar	€ 15	+	voor buitenlandse leden
Gewoon lid	€ 20		€ 6 supplement voor
Erelid	€ 30		verzendingskosten
Beschermid vanaf	€ 50		

Voordelen van lidmaatschap:

- ⇒ Jaarboek met talrijke geschied- en oudheidkundige publicaties. Dit boek telt ca. 300 pagina's (gratis).
- ⇒ Vier edities van het ledenblad Taxandria Nieuws (gratis).
- ⇒ Twee uitstappen per jaar naar een Belgische of buitenlandse historische plaats, onder leiding van bekwame gidsen. (betalend)
- ⇒ Boeiende voordrachten over uiteenlopende cultuurhistorische thema's (gratis).
- ⇒ Gratis (persoonlijke) toegang tot de musea van TRAM41: het Taxandriamuseum, het Begijnhofmuseum en het Nationaal Museum voor de Speelkaart

Voor andere initiatieven of extra informatie verwijzen we graag naar de website www.taxandriavzw.be of naar voorzitter Bert Hendrickx (014/44.04.85)

TURNHOUT

CULTUURSTAD VAN
VLAANDEREN 2012

Met steun van de
Vlaamse overheid

